

De keuze van de redactie

Iedere donderdag geeft de redactie zes tips over concerten, dans- en

theatervoorstellingen, films, lezingen, debatten, tentoonstellingen. Voor filmpjes, exposities en agenda kijk op bd.nl/uitagendatilburg

Scholtes en Janssens hebben vingers genoeg

Ze zijn met z'n tweeën, maar hebben 30 vingers, tenminste zo lijkt het. Lestari Scholtes (1984) en Gwyllim Janssens (1985) geven sinds tien jaar als piano-duo concerten over de hele wereld. Ze spelen zondag Schumann, Schubert, Poulenc, Beijer en Milhaud.

Waar: Het Cenakel, 17 november, 16.00 uur, entree 20 euro.

Emerson String Quartet speelt Britten (o.a.)

Voor liefhebbers van kamermuziek die 17 november een sociale verplichting hebben, is het dubbel pech: ze missen Scholtes en Janssens (zie hiernaast) én het wereldberoemde Emerson String Quartet uit New York. Let op: inleiding om 19.00 uur!

Waar: Concertzaal, serie Souvenir, 17 november 20.00 uur, entree 39 euro.

Rocco Vermijs laat het de eigen stad zien: 'HIER NU'

Rocco Vermijs is een talentvolle Tilburgse choreograaf. Verdienende onlangs in Keulen de eerste prijs met 'HIER NU' (en daarna in Valencia en in Sevilla), met een stuk over een man die in het hier en nu probeert te komen. Ook te zien van Vermijs: 'JIJ'.

Waar: De NWE Vorst, 20 november, aanvang 20.00 uur, 12 euro.

Leerling/Meesterproject nu met meester Mertens

De meester, aangezocht door Karin van Pinxteren, is dit keer Arno Mertens, maker van zeer kleurrijke, abstracte doeken. Hij gaat met Jeroen Duijf uit Tilburg, Lisette Schumacher (Rotterdam) en Vera Gulikers (Maastricht) het een en ander laten zien.

Waar: Kunstpodium T, Noordstraat, Tilburg, opening vanavond 19.00 uur.

Gitaarheld David Gilmore met drummer en bassist

David Gilmore is een veelgevraagd gitarist, hij speelde met Rudresh Mahanthappa, Dave Douglas, Uri Caine, wie niet? Nu komt hij voor het eerst hierheen met een eigen trio, het Art of Ascension Trio, met Matt Garrison op bas, Gene Lake op drums.

Waar: Paradox, vrijdag 15 november, aanvang 20.30 uur, entree 15 euro.

'Alle konijnenvellen!' en ander geschied in NS16

Studio Moan en uitgeverij Wuf maken de tentoonstelling 'Superscheden'. Dat gaat dus van 'Duivekaters!' en 'Alle konijnenvellen!' of 'Sapperdekriek!' En dat levert weer zeefdrukken op, onder meer van Nik van Es (zie foto). Er is ook Superschederige muziek, film en kunst.

Waar: NS16, 15, 16, 17 november, opening 15 november 17.30 uur.

'Ja, het is relatief veel, 30.000 euro'

'Je rekent niet goed uit dat je oud wordt'

door Henri van der Steen

TILBURG - Telefoon, de pr-functionaris van La Renaissance, klassiek mannenkoor. Jan Berkepeis: „Ik slaap al nachten niet. Zaterdag hebben we een concert en de zaal is voor de helft vol. Uniek concert, bijna een première, met een ballet van Factorium en een groot orkest en vijf solisten!”

Arme Jan. Dan komt de aap uit de mouw: de avond kost 30.000 euro en het koor kan zich geen blooper veroorloven. Dus: publiciteit gevraagd. Die publiciteit is zo geregeld, want journalistiek gezien is er natuurlijk alvast één goede vraag: waarom moet een avondje zang 30.000 euro kosten? Wie beter dan voorzitter Jos Mols kan daarover opheldering verschaffen. Hij schrikt van de vraag. „U moet weten dat de huur van de Concertzaal alleen al 3.500 à 4.000 euro kost. We hebben nu 500 kaarten verkocht, dat worden er wel 600. We moeten nog proberen de eerste drie rijen te verkopen, het komt wel goed.” Hij voelt zich ongelukkig met de vragen over geld, zegt dan ineens dat er toch pas 400 kaarten zijn verkocht, of nee, het zijn er 450. Mols erkent dat het ‘relatief duur

is, ja’, 30.000 euro voor een avond van een amateurkoor. „Maar we zijn dus al 12.000, 13.000 euro kwijt aan de solisten en aan het orkest, dat zijn professionals en semi-professionals.” Het blijkt dat alles is gelopen via dirigent Carl van Kuyck. „Het is één bedrag.” Ze hebben hard gewerkt om zelf geld binnen te halen, via sponsoring, via de verkoop van vijfduizend flessen wijn. En dan staan de kerstconcerten ook alweer voor de deur en moet er een actie worden opgestart om aan nieuwe leden te komen. Ze hebben er zestig, La Renaissance zoekt nog een paar nieuwe zangmannen. Hijzelf is niet alleen voorzitter, maar ook solist. „Ik ben een donkere bas. Ik doe wel eens een stukje, ja, een aria, maar niet bij A-concerten. En dit is een A-concert.” Het wordt een prachtige Verdi-avond, met hoogtepunten uit twee opera's: 'Attila' en 'Un giorno di regno'. „Onze opdracht was iets met het jaar 2013 te doen. Nu, daarom hebben we een Verdi-concert bedacht, die is tweehonderd jaar geleden geboren.”

Zaterdag 16 november, Concertzaal Tilburg. Aanvang 20.00 uur, entree 25 euro.

Uniek concert, bijna een première, met een ballet van Factorium

Jan Berkepeis, pr-man

Ze hebben 60 leden, La Renaissance zoekt nog enkele nieuwe zangmannen

Negen kunstenaars op hoge leeftijd in een stil portret van Margriet Luyten. Vijf van hen zijn intussen overleden.

door Gerrit van den Hoven

TILBURG - Ze heeft wat met de dood. Al voordat ze ruim tien jaar terug het stervensproces van haar moeder vastlegde in foto's. „Tja, de dood is essentieel, hè”, zegt Margriet Luyten (1952). „Het is wat het leven zin geeft.” Toen de in Den Bosch wonende kunstenaars nog ruimtelijk werk maakte ging dat eigenlijk ook over de dood. „Ik gebruikte veel bedden in mijn sculpturen. Het bed staat tussen het leven en de dood. We worden er in geboren en we sterven er - meestal - in.” In De Pont in Tilburg draait haar nagelnieuwe film 'Levenswerk'. Stille portretten van negen kunstenaars op hoge leeftijd. Kunstenaars die ze goed vindt. De opzet is negen keer grotendeels hetzelfde. Er is een dubbelportret met een vroege en een recente foto van de kunstenaar. Daarna zijn er gefilmde opnames waarbij de kunstenaars recht in de lens kijken. Minutenlang. Ze worden kort gefilmd als ze aan het werk zijn of in hun atelier zitten, ze doen uitspraken over hun leven, over hun werk. Opvallend is dat ze, hoewel hun leven langzaam uitdooft, nog altijd ambitieus zijn. De vooraf als textielkunstenaars bekende Loes van der Horst (1919-2012) maakt zich er druk over dat het

Stedelijk Museum in Amsterdam nog altijd geen tekening van haar heeft gekocht. Ger Lataster (1920-2012) die zittend in zijn rolstoel nog altijd aan het werk is en met trillende vingers moeizaam een gele vorm in een abstract werk schildert. 'Het belangrijkste is dat ik nog kan schilderen. Zolang ik kan werken ga ik nog maar een eindje door’, zegt hij. Henk Peeters (1925-2013) had net daarvoor een cameraploeg op bezoek gehad die een documentaire over hem wilde maken. Hij ging voor de camera van Luyten breeduit over

Margriet Luyten foto Brigitte van Heck

zijn kunst vertellen. „Het is een van de weinige keren dat ik heb ingegrepen. Ik heb Henk gezegd dat ik geen documentaire wilde maken.” Ze was op zoek naar hoe kunstenaars de eindigheid van het leven beleefden. De portretten moeten als een soort van stillevens laten zien dat de kunstenaars hun leven overdenken. Op de achtergrond luistert de dood mee, aanwezig in de ouderdomsvlekken en de gegroefde gezichten van de kunstenaars. 'Levenswerk' is een film die is doortrokken van een warme melancholie en die haar betrokkenheid met de kunstenaars laat zien. Achter de opnamen schuilt een hele wereld, een heel oeuvre van schilderijen en beelden. Maar het is de vraag hoe je de film beleeft als je de kunstenaars niet kent en geen weet hebt van het werk. Want daarover krijg je als kijker nauwelijks informatie. Met 'Stervelingen' (2006-2008) richtte de kunstenaars zich op de levens van 95-jarigen en met 'Insomnia' (2008-2009) op dode baby's. Het gebruik van gomodruk en cyanotypie, een fotografisch proces waarbij na ontwikkeling een blauwe afdruk overblijft, zorgde ervoor dat die afbeeldingen gevoelig en breekbaar werden. Voor 'Levenswerk' gebruikt ze voor het eerst de camera. De kunstenaars benaderde ze met de hulp van tussenpersonen. „In het begin benaderde ik de kunstenaars rechtstreeks. Maar dat was nogal confronterend.” Luyten stelt vast dat de kunstenaars stuk voor stuk uiterst kri-

Ata Kandó, videostill uit 'Levenswerk' van Margriet Luyten en te zien in De Pont.

tisch waren. Ze wilden precies weten wat Luyten ging filmen. „Iedereen heeft nog voor zijn dood kunnen zien wat ik met de opnames gedaan heb.” De kunstenaars waren geïnteresseerd in wat ze wilde. Met name

haar plaatsgenoot JCIJ Vanderheyden (1928-2012) toonde zich betrokken. „Zijn werk gaat ook over het verstrijken van tijd, hè. Ik moest een aantal keer terug, maar dat was nooit een probleem. 'Kom maar, hoor', zei hij dan.”

Het portret van de Bossche kunstenaar - binnenkort geëerd met een overzicht in zijn stad - is een van de mooiste van de film. Bedachtzaam zit Vanderheyden in zijn tuin met zacht op de achtergrond het geluid van het carillon

van de Sint-Jan. Ook mooi is het portret van fotografe Ata Kandó (1913), echtgenote van fotograaf Ed van der Elsen en vaak te zien op zijn foto's. Honderd is ze inmiddels. Ze is nog steeds bezig met een project, zegt

ze. Maar omdat ze niet meer kan zien is het afmaken moeilijk. 'Ik weet niet of ik het nog klaar krijg', zegt ze. 'Ik heb het te lang laten wachten, ik was bezig met boeken uitgeven, tentoonstellingen en interviews. Je rekent niet goed uit dat je oud wordt.' Ook de nog altijd stoere Armando (1929) heeft het over ouder worden. Na te hebben vastgesteld dat de vrouwen in tegenstelling tot de mannen lelijk worden, zegt hij dat de tijd meedogenloos is. 'De enige remedie is kunst maken, kunst als een gevecht tegen de tijd. Het is een gevecht dat je verliest. De tijd stil laten staan lukt me niet, maar ik probeer het altijd weer.'

MARGRIET LUYTEN

- Margriet Luyten (Venlo, 1952) woont en werkt in Den Bosch. Van 1981 tot en met 1986 volgde ze een opleiding aan de Akademie voor Kunst en Vormgeving in Den Bosch.
- Haar werk is opgenomen in de collecties van onder meer Gemeentemuseum Den Haag, Stedelijk Museum Den Bosch en Van Bommel van Dam in Venlo
- 'Levenswerk', met Armando, JCIJ Vanderheyden, Ata Kandó, Roger Raveel, Ger Lataster, Nono Reinhold, Henk Peeters, Co Westerik. Loes vd Horst. T/m 12 januari in De Pont in Tilburg. Morgen om 17 uur is de opening van de expositie en de presentatie van het gelijknamige boek. Prijs 29,50 euro.

Wat minder poppy gaat

door Paul Geerts

TILBURG - Optredens hebben ze de afgelopen jaren genoeg gehad. In het voorprogramma van Kiss bijvoorbeeld. Of als support van bands als Nickelback en Megadeth. En toch wilde het maar niet tot een echte doorbraak komen. In de media bleef het na de release van het debuut in 2010 kortom opvallend stil rondom My Favorite Scar.

Maar daar komt, als het aan de bandleden ligt, met de release van opvolger 'Wide Awake Pt. 2' verandering in. Vanavond treedt de band, met wortels in Tilburg, voor het eerst sinds lange tijd weer eens op in 013. Donderdag 28 november verzorgt My Favori-

te Scar in de Ziggo Dome een aftershow voor Black Sabbath. Daarnaast figureert het vijftal in 'Your Song', een project waarvoor ze inmiddels gesproken hebben met twee soldaten die in Afghanistan hebben gevochten. My Favorite Scar verwerkt hun verhaal vervolgens in een song. Het resultaat is volgend jaar te zien op tv. Bassist Patrick de Kok kijkt er met een goed gevoel op terug. „Al was het best heftig om die ver-

Vriendschap die tussen die soldaten ontstaan is maakte indruk op me

Patrick de Kok, bassist

My Favorite Scar zich nog warmen aan smeulend vuurtje

halen aan te horen”, blikt hij terug op het gesprek. „Omdat er zo weinig naar buiten is gekomen hebben we een ander beeld gekregen van wat er werkelijk gebeurd is. De soldaten daar vormden een hecht team. Ze zaten in de bergen midden tussen de Taliban. Dan komt het aan op goede communicatie.” Dat ze letterlijk voor elkaar door het vuur zijn gegaan, soms met gevaar voor eigen leven, heeft hem geraakt. „De vriendschap die tussen die soldaten ontstaan is heeft indruk op me gemaakt. Ik hoop dan ook dat ze zich in onze song zullen herkennen.” Een mooie ervaring, zo noemt De Kok hun deelname aan het project. Al heeft het de bassist, zan-

My Favorite Scar, met wortels in Tilburg, treedt vanavond voor het eerst sinds lange tijd weer eens op in 013.

ger Jeroen van Riet en de gitaristen Eef van Riet en Daan Janzing de laatste jaren aan mooie ervaringen sowieso niet ontbroken. De Kok herinnert zich tal van optredens. Dat het desondanks niet tot een doorbraak is gekomen vindt hij jammer. Het kostte My Favorite Scar onder meer een platencontract. Logisch, vindt de bassist. „Bij de start hadden we de wind in de rug, maar uiteindelijk bleek in Nederland niet voldoende draagvlak voor onze muziek. Daardoor is het niet de bom geworden die sommigen hadden verwacht.” Maar het heilige vuur is nog niet gedoofd. Met drummer Roel van Helden als vervanger van Stephen van Haestrecht heeft My Favorite

Scar de afgelopen tijd keihard gewerkt aan nieuw repertoire. De Kok omschrijft dat als heavy gitaarrock met metal- en industriële invloeden. „Agressiever, minder poppy.” De reacties zijn goed, zo heeft het vijftal gemerkt tijdens de cd-presentatie eerder deze maand in Dordrecht. „Maar we zijn er lang tussenuit geweest. Eigenlijk beginnen we opnieuw.” Behalve in de Oekraïne dan, waar de band ooit headliner was op een festival. Daar smeult het vuurtje nog altijd. „Dat biedt een handvat om door te gaan, dat houdt ons gemotereerd.”

013, Kleine zaal, vanavond, 20.00 uur, entree 10 euro.

Discover the new ESSENCE COLLECTION at Pandora.net
Only available at PANDORA Concept Stores from November 4th.

PANDORA STORE Karntstraat 21 A 4811 WT Breda	PANDORA STORE Heuvelgalerie 110 5611 DK Eindhoven	PANDORA STORE Hinthamerstraat 13-15 5211 MD Den Bosch	PANDORA STORE Stadhuisplein 327 5038 TH Tilburg
--	---	---	---

PANDORA
UNFORGETTABLE MOMENTS